

نگاه

روی خوش عربستان به عمان

آزاده بابایی‌نژاد

● سلطان نشین عمان که تنها به خاطر مرز مشترک در قسمت جنوبی تنگه هرمز با ایران همسایه است، در چرخشی ۱۸۰درجه‌ای، پیوستن به ائتلاف نظامی تحت رهبری عربستان را به ادامه همکاری با تهران ترجیح داد و این تغییر رویکرد از بازگشت آن به موضع‌گیری‌های سیاسی یکپارچه کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس و هم‌گرایی آنها علیه ایران، خبر می‌دهد. به باور سیاستمداران عمانی، ایران برای حفظ رابطه با این همسایه عرب خود به اندازه کافی تلاش نکرد. همچنین گسترش نبرد میان حوثی‌ها و ائتلاف به رهبری عربستان در یمن، ناامنی در مرزهای مشترک عمان با یمن را در پی داشته است؛ ازاین‌رو، اقدام به تغییر گرایش‌های خود در منطقه کرده؛ چراکه این کشور همواره به داشتن روابط نزدیک با ایران به‌عنوان «قرب سنتی» عربستان و دیگر کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس شناخته می‌شده است. این در حالی است که عمان سال‌ها به‌طور محرمانه میزان قدم‌های اولیه گفت‌وگوهای هسته‌ای غرب با ایران بوده است که در ابتدای بازگشت تهران به میز مذاکرات، روزنامه وال‌استریت‌ژورنال در گزارش مفصلی به رابطه ایران و عمان پرداخته و نوشته که عمانی‌ها از سال ۲۰۰۹ به این سو میزان نشست‌های محرمانه ایران با آمریکا بوده‌اند و به دلیل جانبداری‌نکردن از رژیم صدام‌حسین در جنگ هشت‌ساله با ایران، مورد اطمینان دولت تهران واقع شده‌اند. به گفته غربی‌ها پاداش عمان برای این میزبانی‌ها و کاسته‌شدن تحریم‌های ایران، وعده تأسیس خطوط گاز از ایران به عمان بوده است. پیوستن عمان به ائتلاف به رهبری عربستان، در حالی انجام گرفت که سال‌ها بهبود و توسعه روابط با ایران در صدر دیپلماسی این کشور بوده؛ تاجایی‌که «سیف بن‌هاشل المسکرین»، معاون پیشین دبیرکل شورای همکاری کشورهای حوزه خلیج فارس معتقد بود که توسعه روابط تهران – مسقط تنها به نفع منافع هر دو کشور، بلکه به سود منطقه نیز هست. وی حتی از دیگر کشورهای عرب این شورا نیز خواست تا از رابطه روبه‌رشد آن زمان ایران و عمان‌الکوبرداری کرده و به ترمیم و تعقیق رابطه با تهران بپردازند. او در مصاحبه با الجزیره نیز گفته بود که سلطان نشین عمان از میزبانی دیدارهای ایران به نامایندها که کشورهای غربی به‌ویژه آمریکا با روی گشاده استقبال می‌کند؛ چراکه غربی‌ها خودشان هم به این نقطه رسیده‌اند که کشوری مثل ایران را نباید در حاشیه قرار داد؛ بلکه باید زمینه اعتمادسازی دو جانبه را فراهم کرد تا هر دو طرف به‌طور واضح و روشن از مواضع خود سخن بگویند تا پرونده هسته‌ای ایران برسد همیشه بسته شود. عمان به نوبه خود برای بسدن به این نقطه آرمانی دو طرف از هیچ تلاشی فروگذار نکرده است. مضاف بر اینکه جمعیت ایران به بالای ۸۵ میلیون نفر رسیده و این یعنی یک بازار بزرگ و بسیار با ظرفیت و پتانسیل موجود برای بهبود روابط استفاده کرد. در آن زمان مدیرکل بازار بورس مسقط بـراین باور بود که عمان به‌عنوان نزدیک‌ترین کشور عرب منطقه به ایران، از لحاظ جغرافیایی می‌تواند پذیری سرمایه‌گذاران ایرانی باشد تا باینند و در خاک این کشور سرمایه‌گذاری کنند. تجربه موفق امراتی‌ها در جذب سرمایه‌های ایرانی پیش‌روی ماست. در حقیقت عمان سال‌ها در معادلات منطقه‌ای نقش کل‌رنک و منف‌له‌ناهی داشته و پیوستن به این ائتلاف از عزم جدی آنها بر تقویت این نقش حکایت دارد و بی‌تردید مقام‌های مسقط خواهان افزایش رابطه خود با آمریکا هستند که پیش‌تر ایران شریک مهم تجاری آنها به شمار می‌آمد؛ اما از آنجایی‌که تلاش‌های تهران برای حفظ رابطه کافی نبود، آنها نیز به ریاض متمایل شدند؛ آن‌هم در شرایطی که سلطان قایوس تمام موجودیت نظام پادشاهی‌اش را به ایران مدیون است؛ زیرا او در ابتدای زمامداری‌اش با شورش گروهی چپ‌گرا در استان طفار این کشور مواجه شد؛ ولی توانست با حمایت ارتش ایران بر آنها غلبه کند. علاوه بر سابقه قدیمی روابط دو کشور، اینکه ایران و عمان بر دو سوی تنگه هرمز تسلط هستند مهم عاملی مهم در حُسن هم‌جواری آنها به شمار می‌رود. ثبات و آرامش این تنگه هم به لحاظ امنیت عمان و هم به دلیل اهمیت آن برای تداوم صدور نفت از خلیج‌فارس به جهان اهمیت زیادی دارد. حال باید دید عربستان تا چه اندازه و تا به کی برای این متحد تهران، جاذبه خواهد داشت؟

روزنه

حمله پلیس کینه به مهاجر ایرانی

● **فارس:** دو تبعه ایرانی تنها به واسطه آنکه در شب سال نو میلادی، کمپ پناه‌جویان را ترک کرده بودند، به‌شدت به وسیله مأموران امور مهاجرت «پاپو کینه‌نو» مورد ضرب‌وشتم قرار گرفتند و زخمی شدند. روزنامه انگلیسی «دیلی‌میل» گزارش کرد، «ائتلاف اقدام ناهنگدان» اعلام کرد در مرد به نام‌های مهدی و محمد در یک مراسم جشن سال نو شرکت کرده بودند که مأموران مهاجرت به آنها حمله‌رو شدند.گزارش‌ها حاکی از آن است که مأموران به آنها گفته‌اند حق خروج از بازداشتگاه جنجالی متعلق به پناه‌جویان را نداشته‌اند.

یک سال از حمله عده‌ای به سفارت عربستان در تهران و کنسولگری این کشور در مشهد گذشت؛ اتفاقی که جرقه آتش، در انبار کاه بود و به سال‌ها رابطه کج‌دار و مریز دو کشور فعلاً مهر «قطع» زده است. اگرچه حسن روحانی از همان روز اولی که انتخاب شد، اعلام آمادگی کرد که تهران – ریاض برادران مسلمان منطقه هستند و رابطه‌ای صمیمی و گرم داشته باشند؛ اما این پیام صمیمیت در ریاض شنیده نشد و مرگ پادشاه و روی‌کارآمدن جوانانی که بختگی پیشینیان را نداشتند، بر سرمای رابطه افزود. درگیری و بحران در سوریه، مذاکرات هسته‌ای و در نهایت توافق و آنچه عربستان آن را صمیمیت تهران– واشنگتن تلقی کرد، موجب شد سردی رابطه به حسادت و کینه‌ای بدل شود که هرجا امکانش باشد، علیه هم عمل کنند. یمن و شروع جنگ در این کشور به بهانه‌هایی که عربستان تراشیده بود، صحنه نبردی شد که

✚ **درحال‌حاضر رابطه تهران – ریاض را چطور می‌شود توصیف کرد؟**

در چند سال گذشته متأسفانه اتفاقاتی در منطقه رخ داد و ایمن رخداده‌ها منجر به ایجاد خسارت بسیار بزرگ و سنکینی بین دو کشور همسایه، مسلمان و نقش‌آفرین در منطقه و جهان اسلام شد. این خسارت‌ها را از زاویه‌های مختلف می‌توان دید. متأسفانه دیگران از نزاع و مشکلاتی که بین ایران و عربستان سعودی است، خیلی خوب و در جهت مصالح و منافع خودشان بهره‌برداری کرده‌اند.

✚ **منظوران از دیگران رقبای منطقه‌ای است یا فرمانطقه‌ای؟**

هر دوی اینها. در منطقه رژیم صهیونیستی بیشترین منافع را کسب کرد؛ چون دامنه اینن درگیری‌ها در منطقه به‌حدی گسترش پیدا کرده و مسلمانان آن‌قدر با هم در منطقه درگیر شده‌اند که درحال‌حاضر اسرائیل خاطرجمع است؛ چون هر چقدر بین مسلمانان درگیری باشد، به‌نفع اوست. حتی ممکن است برای اینکه این نزاع‌ها و درگیری‌ها به سمت‌وسوی حل‌وفصل نرود، نقش‌آفرینی کند. موضوع دیگر این است که بالاخره ایران و عربستان سعودی هر کدام دارای وزن و جایگاه خاصی هستند. هیچ‌کدام نه باید و نه می‌توانند نقش و وزن دیگری را ندیده بگیرند؛ اما وقتی این نادیده‌انگاری شکل گرفت، ظرفیت و توانی که می‌توانست آرامش و ثبات را در خلیج‌فارس، خاورمیانه و شمال آفریقا به‌وجود بیاورد، از بین رفت. از وقتی فرصت بازگیری دو کشور آسیب دید، قدرت‌های فرمانطقه‌ای وارد شدند. امروز می‌بینیم روسیه و آمریکا به عنوان بازیگران جدی، هر کدام اهداف خاص خودشان را در منطقه دنبال می‌کنند. اگر ایران و عربستان می‌توانستند نگاهی را براساس تهدیدات و منافع مشترک برای خودشان تعریف کنند، می‌توانستند با هم خوب کار کنند. همچنین اختلافات خود را در پرتو یک گفت‌وگوی سازنده، سالم و چالشی حل‌وفصل کنند؛ یعنی به سمت این حرکت کنند که دو شریکی باشند که می‌توانند با هم همکاری استراتژیک داشته باشند.

✚ **آنچه شما ترسیم کردید، تصویر ایده‌آل رابطه تهران- ریاض است که فعلاً تنها به نظر می‌آید. درحالی‌که احتمال داده می‌شد در دولت یازدهم رابطه ایران و عربستان از سردی دوران قبل درآید، حتی به قطع رابطه کشیده شد. اگر بخواهید ریشه‌های موضوع را بررسی کنید، سهم عوامل داخلی و منطقه‌ای را چه میزان می‌بینید؟**

به باور من، در مناسبات دو کشور، پنج عامل نقش کلیدی را بازی می‌کنند؛ اول، مسائل داخلی با نگاه‌هایی که در داخل دو کشور وجود دارد، به‌ویژه از نظر نگاه‌های ایدئولوژیک نسبت به یکدیگر. دوم، نگاه هر یک از این دو کشور به منافع و مصالح ملی‌شان. سوم، نگاه هر یک از این دو کشور به حوزه‌های نفوذ منطقه‌ای خود از منظر سیاسی. چهارم، نقشی که هر یک از دو کشور در جهان اسلام ایفا می‌کنند که بسیاری از آنها منجر به یک رقابت منفی شده است. اگر رقابت‌های این دو کشور بزرگ مسلمان منطقه در جهان اسلام بر پایه رشد و ارتقای دنیای اسلام بود، آرام‌آرام می‌توانست در پرتو یک گفت‌وگوی مبتنی بر واقعیت، به وحدت یا همکاری مشترک برای رشد در دنیای اسلام برسد. پنجم، نقش قدرت‌های فرمانطقه‌ای و در رأس آن ایالات متحده آمریکا که براساس منافع و مصالحی که داشته، به یک سری اختلاف و مشکلات دامن زده است. درباره اینکه کدام‌یک از این پنج عنصری که بیان کردم، می‌تواند نقش جدی‌تری را ایفا کند، باید بگویم وقتی نقش و تأثیرگذاری برخی موضوعات کمرنگ می‌شود،

بستری برای یک سری گفت‌وگوهای جدی‌تر فراهم می‌شود؛ گفت‌وگوهایی که می‌تواند دیگر چیزها را هم تحت پوشش قرار دهد؛ یعنی درواقع مجالی برای دیگران نمی‌ماند که بخواهند برای دورکردن این دو کشور از هم، نفوذ، دخالت یا طراحی کنند. باید یک درک واقعی به‌وجود بیاید و دو طرف به این درک برسند که حفظ مصالح و منافع ملی هر کدام از آنها در پرتو یک همکاری مشترک است.

✚ **پس هیچ‌کدام از این پنج عنصر فراهم نیست؟**

بله؛ درحال‌حاضر مشکل داریم ولی باید تلاش کرد. باید ببینیم چه راهکارهایی برای ذوب‌کردن یخ روابط وجود دارد. البته تاحدودی دشوار است ولی غیرممکن نیست.

✚ **زمانی که عده‌ای به سفارت عربستان در ایران حمله کردند، حدود دو سال بود که عربستان در ایران حتی سفیر نداشت. آخرین سفیری که به ایران معرفی شده بود، استوارنامه خود را داده بود ولی اصلاً به ایران نیامد و بعد هم ماجرای سفارت پیش آمد. درباره موضوع حمله به سفارت بحث‌های زیادی مطرح است؛ اما خارج از آن بحث‌ها، به نظر می‌رسید در همان دوره عربستان تمایل چندانی برای تعامل با ایران ندارد؛ اما با آتش‌زدن سفارت، ما بهانه به دست عربستان دادیم تا به طور کلی رابطه را قطع کند. درصورتی‌که اگر آن اتفاق رخ نمی‌داد، شاید همان رابطه کج‌دار و مریز ادامه می‌یافت و این بهتر از قطع رابطه بود؟**

ماجرای تعرض به سفارت عربستان در تهران و کنسولگری این کشور در مشهد، نقطه‌عطفی بود که مناسبات دو کشور را حادث‌تر کرد یا به فاصله‌ای که بین دو کشور وجود داشت، عمر بیشتری داد. از زمانی که بهار عربی شروع شد، ایران و عربستان سعودی دو نگاه متفاوت به این تحول در دنیای عرب داشتند. ایران اسم این حرکت مردمی را بیداری اسلامی گذاشت و نگاه آن به این تحولات، مانند یک فرصت بود؛ فرصت برای ایران و مردمی که مطالباتی دارند و باید به حقوق خودشان برسند؛ اما عربستان سعودی این نگاه را نداشت و دو طرف تلقی خاصی نسبت به یکدیگر پیدا کردند.

✚ **حتی بخشی در داخل کشور معتقد بودند این صدور انقلاب اسلامی، بعد از سه دهه است و خود این دیدگاه می‌توانست حساسیت‌زا باشد؟**

بله، عرض کردم که در داخل ایران بهار عربی به عنوان یک فرصت تلقی شد؛ این دیدگاه وجود داشت که انقلاب اسلامی ایران، بعد از سه دهه در حال به‌بارنشستن است. بذری که افشاندن شد، رفته‌رفته رشد کرده و به حدی رسیده است که بارور شده است. طبیعی بود که کشورهای محافظه‌کار و در رأس آنها عربستان سعودی حساسیت خاصی نشان دهند و تمام تلاش خود را برای مقابله با آن انجام دهند. در واقع برگ

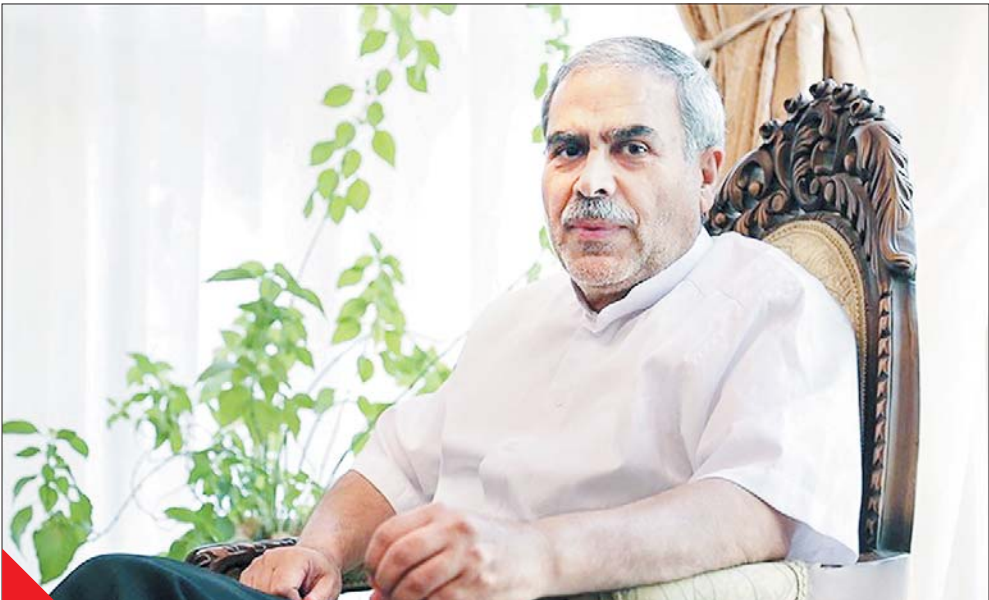
سیاست

تحلیل رابطه تهران- ریاض در گفت‌وگو با آخرین سفیر ایران در عربستان:

ذوب‌کردن یخ رابطه دشوار است اما غیرممکن نیست

زینب اسماعیلی

بر پیچیدگی ماجرا افزود. توافق هسته‌ای به افزایش نقش منطقه‌ای ایران و به رسمیت شناخته‌شدن آن از سوی شرکای بین‌المللی منجر شد که آن هم بر آتش درون ریاض افزود؛ اما گویا ریاض هم با سعه‌صدر به اثباتشن آتش در درون مشغول بود تا ماجرای اجرای حکم اعدام شیخ نمر که گروهی تندرو را در تهران و مشهد به آن حرکت رساند. حمله به اماکن دیپلماتیک عربستان در ایران و اعلام قطع رابطه از سوی ریاض، فراخواندن سفیر و اعضای سفارت‌شان و در نهایت پایان کار سفیر و اعضای سفارت ما. هزینه‌کا تندرروهایی که در اعتراض به اعدام یک فعال سیاسی و مدنی دست به یک اقدام غیرمدنی زدند، یک سال است که در حال پرداخت‌شدن است. رابطه دو کشور مسلمان و تأثیرگذار منطقه قطع شده، بحران‌های موجود در منطقه که نیازمند همکاری کشورهایمانند جمهوری اسلامی ایران

علی جنتی، سفیر سابق ایران در عربستان

دیگری به اختلافات ما و عربستان سعودی افزوده شد. شاید این رودررویی و حرکتی که صورت گرفت عربستان را آرام‌آرام به این نقطه رساند که فایده داشتن رابطه چیست؟ اتفاقاتی هم در این مقطع رخ داد و ما گام‌به‌گام به سمت حاشدن مناسبات پیش رفتیم. ما نمی‌توانیم بگویم سعودی‌ها دنبال قطع رابطه بودند و دنبال بهانه می‌گشتند. حتی اگر این فرض را هم در نظر بگیریم حمله به سفارت و کنسولگری آنها در مشهد فرصت بسیار طلایی برای عربستان به‌وجود آورد. حتی اگر در داخل کشور عربستان هم طیف‌های مختلف با قطع رابطه مخالف بودند، موضوع سفارت، بهانه خوبی شد تا دولت عربستان از آن بهره‌برداری کند. در واقع عربستان در چند عرصه توانست از این فرصت بهره‌برداری کند. اول، در عرصه داخلی انسجامی علیه ایران به وجود آورد. دوم، جو جهانی‌ای که نسبت به شهادت شیخ نمر ایجاد شده بود، چرخید؛ در حالی‌که عربستان از اعدام شیخ نمر که یک مبارز مدنی بود، تحت فشار قرار گرفته بود. سوم، عربستان سعودی به دنبال ماجرای سفارت هم در سطح کشورهای عربی، منطقه خلیج‌فارس و نیز خارج از این منطقه سایر کشورها را علیه ایران تحریک کرد. در واقع اتفاقی که افتاد بستر مناسبی برای تحقق اهداف عربستان سعودی فراهم کرد. به طور کلی دستاوردی بسیار خوب برای عربستان سعودی و یک خسارت بسیار بد برای ما بود.

✚ **شاید یکی از ضرباتی که متوجه خود سعودی‌ها شده همین نگاه بدست امنیتی است**

✚ **اقدام این افراد وجود ندارد؟ آیا آنها دسترسی به خدمات کنسولی یا وکیل دارند؟**

نه، ندارند. چون درحال‌حاضر ما هیچ‌گونه ارتباطی نداریم. اتهام جاسوسی برای ایران یک چیز بی‌پایه‌واساس است.

✚ **آلان هاک ماکن ما در عربستان بسته است و تنها نگاهان داریم؟**

بله، همه بسته هستند و هیچ‌کسی وجود ندارد. ولی علائمی هست که نشان‌دهنده رغبت عربستان سعودی است؛ چون آنها اقدام به قطع رابطه کردند و خود آنها هم باید پیشگام شوند. به‌هرحال، عرف این است و اگر بخواهیم عقلانی هم فکر کنیم، شاید بهترین شیوه این باشد. در این شرایط به نظر من سعودی‌ها باید جسارت داشته باشند. من با شناختی که از آقای محمد بن سلمان دارم، این فرد را آدم پخته‌ای می‌بینم و فکر می‌کنم این شجاعت را داشته باشد که به چنین کاری مبادرت کند و بستری را فراهم کند که طرفین به میز مذاکره و گفت‌وگو برگردند.

✚ **ما دانم که شما به میانجیگری در رابطه ایران و عربستان معتقد نیستید. اما در این شرایط فکر می‌کنید کشوری می‌تواند میانجی وصال دوباره تهران- ریاض شود؟**

من همچنان معتقدم ما نیازی به میانجی نداریم؛ به‌خصوص در دوره کوتنی که ما کانال‌های مختلف ارتباطی داریم. از طریق همان کانال‌ها می‌توانیم شرایطی را فراهم کنیم که رسماً با همدیگر گفت‌وگو کنیم و ببینیم چه فرمولی را می‌توانیم برای عادی‌کردن مناسبات خود پیدا کنیم.

و عربستان است، پیچیده‌تر و اعزام به حج متوقف شده و...؛ اگرچه احکامی برای خاطیان حمله به ساختمان سفارت صادر شده؛ اما برقراری دوباره رابطه قطع‌شده دو کشور، کار بسیار سختی است. حسین صادقی، آخرین سفیر ایران در عربستان است که تاکنون دو بار تجربه سفارت در این کشور را در سابقه‌اش دارد؛ یک بار اواخر دولت اصلاحات با آمدن محمود احمدی‌نژاد، به کشور فراخوانده و سفیر دیگری به جای او منصوب شد و نوبت بعدی در دولت یازدهم که با اعلام قطع رابطه دو کشور به تهران بازگشت. او که عربستان و منطقه عربی را به خوبی می‌شناسد، اکنون در دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه به سمت مشاور ارشد مرکز منصوب شده است. با «حسین صادقی» درباره بسترهای وخامت رابطه دو کشور و چگونگی احیای رابطه کپ زدیم.

✚ **جندی پیش در اجلاس اوپک اتفاقی رخ داد که به نظر خیلی‌ها پیش‌بینی‌ناپذیر بود. اعضای اوپک با کاهش‌نیافتن سقف صادرات نفت ایران موافقت کردند و بدیهی است که در گرفتن این تصمیم، عربستان نقش تأثیرگذاری داشته. این را نتیجه دیپلماسی آقای زنگنه می‌دانید یا اینکه می‌شود از این تصمیم اوپک تحلیلی دیپلماتیک داشت؟**

بی‌تردید نقش آقای زنگنه را نمی‌توانیم نادیده بگیریم. او فردی است که در وزارت نفت تجربه داشته و علاوه بر آن شجاعت دارد. ایشان وقتی این پست را گرفت، گفت من تولید را به جای سابق خودش برمی‌گردانم و تمام تلاش خودم را می‌کنم تا بازاری که در چند سال گذشته از دست رفته را

به جای خود برگردانم. از طرف دیگر عربستان سعودی بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت اوپک است و تا زمانی که رضایت خود را اعلام نکند، طبیعی است که اوپک نمی‌تواند به یک توافق برسد. عربستان سعودی مشکلاتی دارد و هزینه‌هایش در عرصه‌های مختلف بالارفته به‌ویژه هزینه جنگ در کشور یمن که در آن گیر کرده است. پس این کشور هم نیاز داشت که بازار نفت اوپک تکان

بخورد؛ بنابراین این را به فال نیک می‌گیریم. ✚ **خبر دیگری که چندی پیش منتشر شد، صدور حکم اعدام برای چند نفر به جرم جاسوسی برای ایران بود. شما به عنوان آخرین سفیر ایران در عربستان، این افراد را می‌شناخید و آنها ارتباطی با سفارت داشتند؟**

زمانی که من به عنوان سفیر در عربستان مشغول کار بودم، این را خیلی صریح به مقامات عربستانی بیان کردم که سفارت در ریاض و سرکنسولگری ما در جده به هیچ عنوان وارد کاری که در حیطه وظایف آن نباشد نمی‌شود. سفارت همه تلاشش این بود که دیدگاه‌های دو کشور را به هم نزدیک کند. اما چیزی که سعودی‌ها اعلام کردند خود من را شگفت‌زده کرد که چرا چنین چیزی را عنوان کردند و گفتند اینها با سفارت در ریاض و کنسولگری در جده ارتباط داشتند. هیچ‌گونه ارتباطی بین سفارت و کنسولگری در جده با این افراد وجود نداشت؛ بنابراین این یک ادعای بی‌پایه‌واساس است. شاید یکی از ضرباتی که متوجه خود سعودی‌ها شده همین نگاه بسته امنیتی است که سعودی‌ها دارند. درصورتی‌که اگر این نگاه تغییر کند، شاید این برداشت‌ها اصلاً وجود نداشته باشد.

✚ **درحال‌حاضر که سفارت تعطیل است و رابطه کنسولی جدی بین دو کشور وجود ندارد به نظر شما نگرانی از اجرای قریب‌الوقوع حکم**

✚ **اقدام این افراد وجود ندارد؟ آیا آنها دسترسی به خدمات کنسولی یا وکیل دارند؟**

نه، ندارند. چون درحال‌حاضر ما هیچ‌گونه ارتباطی نداریم. اتهام جاسوسی برای ایران یک چیز بی‌پایه‌واساس است.

✚ **آلان هاک ماکن ما در عربستان بسته است و تنها نگاهان داریم؟**

بله، همه بسته هستند و هیچ‌کسی وجود ندارد.

✚ **همه از جنگ نیابتی در دو کشور سوریه و صلح در سوریه به نوعی نیازمند صلح بین تهران و ریاض و نیز تعامل بین این دو کشور است. آیا ایران و عربستان می‌توانند به این نتیجه برسند که تعامل کنند و جنگ در سوریه و یمن را به پایان برسانند؟**

ما امیدوار هستیم که این اتفاق رخ بدهد. اما فعلاً مشکل است. ولی طرفین آرام‌آرام دارند به این جمع‌بندی می‌رسند که باید با هم همکاری کنند تا صلح و ثبات در منطقه به وجود بیاید.

کوتاه دیپلماسی

۲۰ دی؛ نشست کارشناسی ایران و آمریکا درباره برجام

● **ایسنا:** تیم کارشناسی ایران و آمریکا یک روز قبل از نشست کمیسیون مشترک میان ایران و ۵+۱ در سطح معاونان، در وین با یکدیگر دیدار می‌کنند. قرار است ششمین نشست کمیسیون مشترک ایران و ۵+۱ دی‌ماه به منظور بررسی مسائل مطرح‌شده در نامه مورخ ۲۶ آذر (۱۶ دسامبر) وزیر امور خارجه کشورمان به فدریکا موگرینی در پیی تمدید قانون تحریم‌های ایران (ایسا) از سوی کنگره آمریکا تشکیل شود. پیش از برگزاری کمیسیون مشترک برجام در سطح معاونان در روز ۲۰ دی، علاوه بر نشست کارشناسی ایران و ۵+۱ و جلسه گروه کاری تحریم‌ها، نشست کارشناسی میان هیئت ایرانی و آمریکایی برگزار می‌شود. گزارش نشست‌های کارشناسی به نشست معاونان وزیران خارجه ارائه می‌شود. محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان، در ۲۶ آذر با ارسال نامه‌ای رسمی به فدریکا موگرینی، هماهنگ‌کننده کمیسیون مشترک برجام، خواستار برگزاری جلسه کمیسیون مشترک برجام برای رسیدگی به اقدام اخیر آمریکا در تمدید قانون تحریم‌های ایران شد. احتمالاً این آخرین نشست از کمیسیون مشترک برجام است که تیم سیاست خارجی دولت باراک اوباما در آن شرکت خواهد کرد. برخی از منابع نزدیک به مذاکرات، معتقدند با وجود روی‌کارآمدن دونالد ترامپ، احتمالاً در بدنه فنی و کارشناسی تیم آمریکا در گروه ۵+۱ شاهد تغییرات زیادی نباشیم. آخرین نشست مشترک برجام در سطح معاونان شهریور سال جاری در نیویورک و در حاشیه مجمع عمومی سالانه سازمان ملل متحد برگزار شد. همچنین بعد از این نشست، برای اولین‌بار نشست وزیران خارجه ایران و ۵+۱ در نیویورک نیز برای بررسی موانع ایجادشده بر سر برداشته شدن تحریم‌ها به‌ویژه از سوی آمریکا برگزار شد.

دیدار معلم با لاریجانی و ولایتی

● **ولید معلم،** وزیر امور خارجه سوریه، پیش‌ازظهر یکشنبه با علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی، دیدار و گفت‌وگو کرد. ولید معلم روز شنبه برای دیدار و گفت‌وگو با مقامات جمهوری اسلامی ایران وارد تهران شد. به گزارش «ایسنا» او در دیدار با علی لاریجانی درباره آخرین تحولات سوریه، آتش‌بس در حلب و قطع‌نامه شورای امنیت، گفت‌وگو کرد. ولید معلم در روز اول حضورش در تهران با روحانی، شمشانی و ظریف دیدار و گفت‌وگو کرد. بررسی آخرین تحولات امنیتی و میدانی در فرایند همکاری مشترک دو کشور در مبارزه با تروریسم تکفیری، تبادل نظر پیرامون اقدامات ابتکارات سیاسی مشترک برای حفظ آتش‌بس در سوریه و ایجاد زمینه برای آغاز گفت‌وگوهای سورۃ– سورزی، از محورهای مطرح‌شده در این دیدارها بود. معلم همچنین با علی‌اکبر ولایتی نیز دیدار کرد. ولایتی، رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک، هدف سفر وزیر خارجه سوریه به ایران را مشورت با دواستان استراتژیک پیش از اجلاس آستانه عنوان کرد و گفت: مذاکره با معارضینی انجام می‌شود که تمامیت ارضی و حاکمیت قانونی سوریه را پذیرفته‌اند. ولایتی در حاشیه دیدار با ولید معلم، وزیر خارجه سوریه، در جمع خبرنگاران افزود: این مذاکرات میان دولت سوریه و معارضینی که حاضردن اسلحه و ترور را کنار گذاشته و بخشی از ملت بزرگ سوریه باشند- با قبول حفظ تمامیت ارضی و حاکمیت قانونی سوریه- در آستانه پایتخت قراقستان انجام می‌شود. رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک افزود: معارضینی که پذیرفته شده‌اند، در مذاکرات و گفت‌وگوها با دولت سوریه شرکت داده خواهند شد؛ البته داعش و النصرة، همچنان به عنوان گروه‌های تروریستی به‌هیچ‌وجه در این مذاکرات شرکت داده نخواهند شد. درعین‌حال ولایتی ضمن سازنده و مثبت ارزیابی‌کردن این دیدار، اظهار کرد: دیدار مسئولان سیاست خارجی و اطلاعاتی– امنیتی سوریه از ایران و همکاری میان ایران و سوریه و همچنین ایران، روسیه و سوریه پس از پیروزی حلب، از اهمیت بالایی برخوردار است.

ایرانی‌ای در حادثه استانبول نبوده‌است

● **شرق:** حسن قشقاوی، معاون کنسولی، پارلمانی و امور ایرانیان خارج از کشور، به ایسنا گفته تاکنون گزارشی از مقامات ترکیه مبنی بر حضور شهروندان ایرانی در بین زخمی‌ها و کشته‌شدگان حمله مسلحانه بامداد یکشنبه در استانبول، دریافت نکرده‌ایم. در حمله تروریستی بامداد یکشنبه به یک کلوب شبانه در استانبول، ۳۹ نفر کشته و ۶۹ نفر زخمی شدند. همچنین سخنگوی وزارت امور خارجه ضمن محکوم‌کردن انفجارهای انتحاری در بغداد و حمله مسلحانه به مردم ترکیه در استانبول، تأکید کرد: تنها راه مقابله با این پدیده، عزم، اجماع و اتحاد همه کشورها علیه خشونت و ترور است. به گزارش «مرکز دیپلماسی رسانهای وزارت خارجه»، بهرام قاسمی ضمن ابراز همدردی با دولت و ملت عراق و ترکیه و بازماندگان این حوادث غم‌انگیز، تصریح کرد: مماشاک جهت‌دار، استفاده ابزاری از خشونت و تروریسم و اِعمال استانداردهای دوگانه در مقابل آن، باعث شد این بلای خانمان‌سوز جهانی که همه مرزهای جغرافیایی، سیاسی، اخلاقی و مذهبی را درنوردیده، همچنان به حیات تنگین خود ادامه دهد.